

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

Núm. 1.280

Dimarts, 31 de maig del 2016

SUMARI

- 1 Eugeni S. Reig ► El valencià de sempre: eixamorar
- 2 Albert Pla Nualart ► Una apronòmia tipus 'hi' que ja és una pandèmia
- 3 Berta Florés ► 13 sentiments (comuns) de la gent de lletres
- 4 Pere Ortís ► Expressions manllevades d'ús freqüent
- 5 Jaume Corbera ► La dictadura lingüística dels mitjans de comunicació i la cabotèria dels polítics
- 6 Rudolf Ortega ► Tots els dubtes: verbs i pronoms
- 7 Enllaços i convocatòries

InfoMigjorn és un butlletí que distribueix missatges informatius relacionats amb la llengua catalana. Es publica dues vegades per setmana, dimarts i divendres. Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots. Edició: Isabel Casadevall.

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php>. Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat.   @InfoMigjorn

1 El valencià de sempre: eixamorar

Eugeni S. Reig

El valencià de sempre (Alzira: Bromera, 2015), pàg. 253-255

eixamorar

Eliminar parcialment la humitat que té alguna cosa.

En la rondalla «El príncep desmemoriat» d'Enric Valor podem llegir:

Arreplega a les fosques uns branquillons secs i un grapat de fulles eixamorades, trau unes pólvores d'una bosseta de vellut diminutíssima que duia en la sina, fa un conjur que cala foc a tot, es sent un xerric esgarrifador i s'obre amb estrèpit la porta de l'edifici abandonat i fosc de la vora de la font.

En la novel·la *Pana negra* de Joan Olivares llegim

Massa que ho sabia Marià, que Rafel, el fill major de Domingo Alfonso, tenia, entre moltes altres, la debilitat per la cacera amb vesc, i també coneixia perfectament els llocs on solia parar les seues trampes. Només l'hi hagueren d'esperar dos dies, fins que el vent girà de ponent i eixamorava les goles dels ocells, els privava del reixiu matiner i no els deixava altra opció que anar a abeurar-se als escassos tolls d'aigua dels barrancs.

En el programa *Trau la llengua* emés per Canal 9 el dijous 5 de maig del 2011 varen afirmar: «Diem que una cosa està eixamorada quan està eixuta». M'afanye a dir que aquesta afirmació és completament falsa. *Eixamorar* no és en absolut equivalent a *eixugar*. I menys equivalent encara –em prenc la llibertat d'afegir-ho– a *secar* (o *assecar*, amb una a protètica). El verb *eixugar* s'usa per a expressar el concepte d'eliminar per complet el líquid (generalment aigua) que cobrix superficialment alguna cosa, bé torcant-la amb un pedaç, un drap o un paper, bé fent que el líquid citat s'evapore per mitjà de la calor. El verb *secar* (o *assecar*) s'empra quan volem expressar el concepte d'eliminar, total o parcialment, l'aigua que forma part de l'estructura d'alguna cosa, és a dir, l'aigua constituent de la matèria de què està formada la dita cosa. El verb *eixamorar* s'utilitza per a expressar el concepte d'eliminar parcialment –mai totalment– el líquid (generalment aigua) que cobrix superficialment alguna cosa. És a dir, *eixamorar* significa 'eixugar a mitges', no eixugar per complet. *Eixugar*, *secar* (o *assecar*) i *eixamorar* són, doncs, tres verbs amb significats diferents. I la mateixa diferència hi ha entre els seus participis –que també actuen com a adjectius– *eixut*, *sec* i *eixamorat*. Una cosa *eixuta* és la que ha perdut completament

la humitat que la cobria, una cosa seca és la que ha perdut totalment o parcialment la seua aigua constituent i una cosa *eixamorada* és la que ha perdut només parcialment l'aigua que la cobria, però encara està humida d'una manera apreciable. En una cosa *eixamorada*, la poca humitat superficial que conserva és clarament perceptible al tacte. La roba *eixamorada* no és roba banyada, però encara no és roba *eixuta* perquè encara està humida (però no banyada).

Els llauradors, antigament –no sé si encara ho fan–, quan segaven l'herba, feien garbes i les deixaven amuntonades en un lloc adient a fi que perderen part de la humitat que les cobria. Quan l'herba ja estava *eixamorada*, giraven les garbes i deixaven que l'herba s'*eixamorara* per l'altre costat. En eixe moment ja estava en condicions de donar-la als animals. L'herba estava *eixamorada* perquè la humitat era perceptible al tacte, era apreciable. Si haguera estat *eixuta*, la humitat no s'hauria notat gens. I, evidentment, no estava seca. L'herba seca és una cosa completament diferent, tots ho sabem molt bé.

¿Per quin motiu en el programa *Trau la llengua* varen fer eixa afirmació falsa? La resposta és molt senzilla: perquè els redactors del programa no saben què significa *eixamorar*. Eixe verb els resulta estrany, no pertany a la seua llengua habitual i, aleshores, el que varen fer és consultar el diccionari. I el diccionari diu que *eixamorar* significa *eixugar*. Així apareix en el *Diccionari valencià*, en el DIEC i en molts altres diccionaris. ¿Per quin motiu els diccionaris donen una definició falsa del verb *eixamorar*? Doncs perquè en el *Diccionari general de la llengua catalana* de Pompeu Fabra ho definix d'eixa manera. I com que els que redacten diccionaris, en lloc d'investigar, es limiten a copiar el que va escriure Fabra, doncs així van les coses. En el cas que ens ocupa, malauradament, Fabra va escriure una definició equivocada. És evident que Pompeu Fabra no sabia el significat del verb *eixamorar*. En la primera edició del *Diccionari general de la llengua catalana* (Barcelona, 1932) el va definir com «Fornir (una cosa) de la humitat que la fa suau, tova». Eixa definició correspon a una segona acceptió del verb *eixamorar* que s'usa únicament en una part de Mallorca. En la segona edició –i posteriors– va escriure: «Eixugar, llevar la humitat (d'alguna cosa)». I va posar com a exemple la frase següent: «Cal *eixamorar* l'herba dallada abans d'empilar-la». La definició de la segona edició s'acosta molt més al significat general i etimològic del verb *eixamorar*, però no és correcta del tot perquè *eixamorar* no és *eixugar*. L'hauria encertada completament si en lloc d'escriure *eixugar* haguera escrit *eixugar parcialment*.

Joan Coromines, en l'entrada *eixamorar* del seu *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* (III, 240a2) escriu:

L'any 1926 havent estat atrapat per una maltempsada pirinenca entre Castellar de N'Hug i Mogyrony vaig aixoplugar-me xop a Mataplana, el mas d'antigues i il·lustres tradicions, posant part de la roba vora una llar abrindada: com que no m'hi podia quedar a fer nit, la mestressa, palpant les meves bandes penjades en uns cremalls, em deia al cap d'una estona «Bé s'han *eixamorat* prou»: ben cert encara eren humides però la dona devia invitar-me a tornar-me a calçar i seguir muntanya avall fins a algun poble.

Actualment, el verb *eixamorar* no s'empra molt, però encara és viu, encara hi han persones –sobretot d'edat avançada– que el coneixen i l'usen en la seua parla quotidiana, com jo mateix, sense anar més lluny. Si ens molestem a anar a Alcoi i preguntem a ames de casa de certa edat per quin motiu arrepleguen la roba de l'estenedor quan encara no està eixuta del tot, ens respondran que si la roba està eixamorada es planxa millor (açò és vàlid només per a les fibres naturals, per a les artificials és indiferent). Si anem a Onda i li preguntem a un terrisser per què deixa els objectes de terrissa en un lloc adient durant cert temps abans de coure'ls al forn, ens dirà que si les peces estan eixamorades no hi ha tant de perill que es trenquen quan es fiquen al forn com el que hi hauria si estigueren banyades, que és com estan quan les acaben de fer. Si ens acostem a la Vall d'Uixó i preguntem a les ames de casa per què pengen els rastres de llonganisses i de botifarres en un lloc airejat quan les compren, ens diran que ho fan a fi que perden part de l'aigua que tenen quan estan acabades de fer, ja que l'embotit eixamorat no es florix tan fàcilment com el tendre. Si anem a Otos (Vall d'Albaida) o a Albalat de la Ribera (Ribera Baixa) sentirem com els obrers de vila diuen que l'algeps amb el qual han obrat fa poc una paret o un barandat està eixamorat quan encara no està eixut del tot. Està encara humit, però no tan banyat com quan el varen pastar.

2 Una apronòmia tipus 'hi' que ja és una pandèmia

Albert Pla Nualart

Ara, 21/05/2016

http://www.ara.cat/suplements/llegim/apronomia-tipus-hi-que-pandemia_0_1580841966.html

Un dels grans cavalls de batalla en la lluita per evitar que el català esdevingui catanyol és l'absència de pronoms *hi* i *en* en contextos que els exigeixen. Però dins d'aquesta apronòmia hi ha casos que passen per alt fins i tot als experts.

En poso tres exemples: (1) “I encara convé afegir una precisió: ja és la tribu la que educa els fills”, (2) “El club va signar l’acord per 90 milions, incloent tots els variables”, (3) “El pressupost no conté els impostos anul·lats, si bé s’incorporen 29 milions per aquest concepte”.

Aquestes frases contenen verbs, com ara *afegir*, *incloure* o *incorporar*, que regeixen dos complements: un OD i un locatiu. Afegim una cosa a una altra, incloem una cosa en una altra, incorporem una cosa a una altra. Els dos últims verbs també poden regir només un OD, com a (4) “La llista inclou els antics alumnes” i (5) “El nou model incorpora airbag”, però en els contextos de (2) i (3) el locatiu està sobreentès i la seva absència obliga a la presència del pronom *hi*.

Anem frase per frase. A (1) la precisió l’afegim *al que ja hem dit*. De fet, *afegir* només pot prescindir d’un locatiu (sovint abstracte) quan s’utilitza com a verb *dicendi*: (6) “«I no ho penso fer», va afegir”. En tots els altres casos, o el locatiu apareix darrere el verb o bé cal adjuntar-hi un pronom *hi*. La versió correcta de (1) és: “I encara convé afegir-hi una precisió: [...]”.

A (2) incloem tots els costos variables *en l’acord* i, per tant, hem d’escriure: “[...], incloent-hi tots els variables”. I a (3) els 29 milions s’incorporen *al pressupost* i, en conseqüència, la seva versió correcta és: “[...], si bé s’hi incorporen 29 milions per aquest concepte”.

A (3) hi ha una dificultat afegida: l’orella no pot detectar l’absència d’aquest *hi* imprescindible perquè es fon amb la *i* inicial d’*incorporen*. En condicions normals –les d’un català poc interferit– hauria de ser l’orella (la intuïció) la que ens hauria de dir on cal o no cal un *hi*. El fet que calgui explicar-ho gramaticalment ja és un motiu d’alarma.

3 13 sentiments (comuns) de la gent de lletres

Berta Florés

Núvol, 22/05/2016

<http://www.nuvol.com/opinio/13-sentiments-comuns-de-la-gent-de-lletres/>

Ets de “lletres”? Si ho ets, segurament t’identificaràs amb alguna de les situacions que recull aquesta llista. L’objectiu és dir en veu alta aquells sentiments o aquelles sensacions que la gent lletraferida sovint viu en silenci i que, potser a partir d’ara, s’atrevirà a compartir... Ens ajudes a ampliar-la?

1. La il·lusió de contactar amb algú i que t'escrigui un missatge impecable. Amb les comes ben posades, amb els transitius sense preposicions innecessàries, amb les majúscules només on fa falta...
2. La ràbia que et fa detectar un error (teu!) en un correu electrònic que ja has enviat. El malestar que et provoca veure l'error al mig de la pantalla, sense poder tirar enrere ni fer-lo desaparèixer per art de màgia.
3. El plaer de rellegir un missatge ben escrit, pel simple fet d'assaborir-lo.
4. La simpatia automàtica que sents per aquella persona que, en un bar, al metro o al parc, llegeix un dels teus llibres de capçalera.
5. La inquietud que et generen les circulars de l'escola de la teva filla, i les ganes irrefrenables d'agafar un bolígraf vermell per corregir-ne les faltes.
6. La decepció que t'emportes quan, després de passar la nit amb algú que t'ha fet gràcia, reps un whatsapp de bon dia on totes les q s'han convertit en k... (*Bon dia, k fas? kom estàs? vols kdard?*).
7. L'excitació que sents davant d'un ús intel·ligent de les comes. L'efecte (gairebé afrodisíac) de descobrir que algú les col·loca allà on toca i quan toca.
8. La sensació estranya que t'envaeix cada cop que el teu cap t'envia missatges mal escrits o pronuncia paraules esgarrifoses (la companyia *alemana*, és un *aconteixement* important, *donem-nos pressa...*).
9. La perplexitat que sovint no pots ocultar quan als mitjans de comunicació hi detectes faltes d'ortografia a manta sense que mai salti cap alarma.
10. La il·lusió que et fa veure un ordinal ben escrit (1r, 2n, 3r, 4t), un FINS AL (amb la A) a l'aparador d'una botiga o un SI US PLAU en un rètol qualsevol del barri.
11. La resignació que, des dels 18 anys, t'acompanya quan algú et diu que amb les bones notes que treies hauries pogut estudiar qualsevol altra cosa (referint-se, evidentment, a "qualsevol altra cosa de ciències").
12. L'alegria sobtada quan, entre la multitud, topes amb persones amb sensibilitat lingüística que juguen amb el llenguatge per comunicar-se i divertir-se.
13. La solidaritat innata amb aquella gent que, com tu, de jove volia escriure i per això va cursar filologies, humanitats o carreres de periodisme sense imaginar-se que acabaria redactant notes de premsa per a empreses de logística, fent notícies de successos o ensenyant els diftongs i els hiats en una acadèmia sense vistes.

[Digueu-hi la vostra al Núvol!](#)

4 Expressions manllevades d'ús freqüent

Pere Ortís

Mencionem-ne un grapatet d'aquelles que no ho semblen, però que són infiltrades del castellà i que suprimeixen de la nostra pràctica les expressions genuïnes. Són legió, però cal considerar-ne tan sols unes poquetes cada vegada, perquè totes alhora ens aclapararien i no podríem donar cap a totes. Val més anar poc a poc i fer bona lletra.

“A *granel*”, ‘a granel’. Cal diferenciar l'ús de l'expressió nostra equivalent, que segons a què és aplicada canvia per fer-s'hi més apta. Si és aplicada a grans, farines o articles per l'estil, és **a dojo**. *Venem civada a dojo*. Si és aplicada a líquids, és **a doll**. *Vins a doll i envasats*. Si es tracta de vendre en gran quantitat es diu **a l'engròs**. *Venda únicament a l'engròs*. Si la venda és per peces menudes és **al detall**. *Venda de colonials al detall*.

“A *tope*”, ‘a tope’. També depèn de com i a què és aplicada. Si es qüestió d'un recipient ple, és **ple fins dalt de tot**. *L'embassament és ple fins dalt de tot*. O: **fins a vessar**. *El gerro és ple fins a vessar*. Si és qüestió d'un local, és **ple com un ou**. *L'auditori era ple com un ou*. O: **de gom a gom**. *L'església és plena de gom a gom*. Si és qüestió més abstracta, com és ara passar-s'ho bé: **a tot drap**. ‘Ballàvem i xalàvem a tope’, per *Ballàvem i xalàvem a tot drap*. O: **Més!**, com ho diuen, com ho deien, la canalla, emfasitzant-lo com ells ho fan: *Juguem a futbol i xalem més!*

“*Buscar los tres pies del gato*”, ‘cercar els tres peus del gat’. **Cercar la lluna en un cove**. *És un il·lús que malmet tot tema cercant-hi la lluna en un cove*.

“*De vez en cuando*”, ‘de tant en quan’, per **de tant en tant**. *El Joan i la Roser festegen i ell ve a veure-la de tant en tant*.

“*Poner el dedo en la llaga*”, ‘posar el dit a la nafra’, o: ‘posar el dit a la llaga —a l'úlcerà’, per **aixafar l'ull de poll**. *Li digué això i l'altre reguitnà, perquè li aixafà l'ull de poll, xiquet!*

“*Poner palos en las ruedas*”, ‘posar pals a les rodes’ (en tot cas hauria de ser ‘posar bastons a les rodes’, però deixem-nos estar de servilismes, que no en necessitem cap ni un). **Ser un esgarriacries**. —*L'únic que s'hi oposa és el Jordà*. —*Aquest paio és un esgarriacries*. O: **posar entrebancs**. *Oh, aquest sempre a punt per posar-hi entrebancs*. O: **aigualir la festa, ser un aigualidor de festes**. *Aquell cançoner sempre ens aigualirà la festa*.

“¿Qué tal?” —deia el senyor Eugeni S. Reig, [en un article a El Punt Avui](#), que a Alcoi contestaven, si algú ho deia: “Tomaca en sal!”—, per **Com va això? Què diu aquest senyor? Com va la vida? Què hi ha de nou? Hola, quant de temps sense veure’t! Com va això? Què diu aquesta noia?**

“¡Que va!”, per **I ara!** O: **Ca!** —L’avena valdrà més que l’any passat. —**Ca! Ca, home ca!** Negació rotunda: **Ca barret!** —Creus que el Ton li pagarà el que li deu? —**Ca barret!**

“Sin más consecuencias”, ‘sense més conseqüències’ (fa tota l’olor d’un servilisme), per **sense res de més avant**. Dient el temps: *Hi haurà moltes bromes, però sense més conseqüències*, per *Hi haurà moltes bromes, però **sense res de més avant***. O, en aquest cas: **sense mica de pluja**.

“Tirar la toalla”, ‘tirar (o llançar) la tovallola’. **Tirar el barret al foc**. —*Ja saps que l’Andreu no vol continuar estudiant?* —*N’hi ha per **tirar el barret al foc!***

5 La dictadura lingüística dels mitjans de comunicació i la caboteria dels polítics

Jaume Corbera

Blog *El do de la paraula*, 27/05/2016

<http://dodeparaula.blogspot.com/2016/05/la-dictadura-linguistica-dels-mitjans.html>

És possible que aquest escrit escandalitzi més d’un lector i que tenguin com a conseqüència per a mi la recepció d’insults i de desqualificacions, però m’és igual, perquè fa temps que tenc ganes d’amollar aquests pensaments, aquestes reflexions, amb la il·lusa esperança que sigui un revulsiu que ajudi a capgirar la situació. I si ho aconseguís (potser és pecar de supèrbia) donaria per ben rebuts tots els insults; i si no ho aconseguesc, com a mínim m’hauré tret tota aquesta verinada.

Ja fa estona, una estona llarga, uns quants assessors lingüístics de mitjans de comunicació varen decidir constituir-se en autoritat lingüística i decretar ells, sense atendre a allò que pogués dir la institució acadèmica oficial de la llengua catalana (és a dir, l’IEC) ni a allò que poguessin opinar i expressar altres institucions acadèmiques (com els departaments corresponents de les Universitats), quin havia de ser el català correcte i el català estàndard. Els pioners principals d’a-

d'aquesta postura, tot s'ha de dir, una vegada assolit l'objectiu de deslegitimar les institucions esmentades i imposar les seves directrius, ara militen en l'anticatalanisme més descarat, i aquest fet tot sol hauria d'haver valgut per a anul·lar la seva influència i rescabalar el mal fet, però no ha estat així i els seus seguidors continuen la seva tasca impertèrrits. La importància d'aquests mitjans en la divulgació del model lingüístic és magna, és fonamental, perquè arriben a milers, de fet milions, de persones, per l'orella i per la vista, i allò que ells vehiculen és allò que després la gent repeteix; i és així i no al revés, com ens han volgut fer creure: al món modern els mitjans no parlen com la gent, sinó que és la gent que parla com els mitjans. Com deia Jordi Badia, en una entrada de fa uns mesos a l'Acadèmia Oberta de l'IEC: "si a les televisions i ràdios la gent sent *registrar* en lloc d'*escorcollar*, és segur que no dirà *escorcollar*. Al cap d'un temps ja podrem demanar a l'acadèmia que accepti un nou significat de *registrar* perquè «té un ús consolidat»" (escrit del 20 d'octubre de 2015 a les 16:31). Per això, perquè el seu paper és transcendental, els responsables lingüístics d'aquests mitjans, abans de decidir sobre qüestions irresoltes o controvertides, havien d'haver cercat el consens màxim institucional, i en qualsevol cas haver anat amb peus de plom, i pecar més per conservadorisme que per innovacionisme, perquè el mal que es podia fer a la llengua era gran. Vegem-ne uns quants exemples.

Jo no som de Barcelona, però quan vaig anar a estudiar a Barcelona, a mitjan anys 70, record que era normal en el parlar de la capital referir-se al xicot i a la xicota, com a integrants de la parella que festejava (si ja estaven compromesos en deien *promès* i *promesa*); era la designació tradicional i ben viva, i si els anys 70 era ben viva sé cert que a l'actualitat encara viu molta de gent que ho va aprendre a dir així. ¿Què va passar perquè *xicot* / *xicota* siguin tenaçment ignorats de tots els mitjans i avui ja sigui tan difícil, quasi impossible, sentir-ho a dir? Doncs simplement que els primers assessors lingüístics dels primers mitjans en català, uns quants anys més tard, joves aleshores i més espanyolitzats, influïts sense dubte per l'enrenou del llibre *verinós* (que deia moltíssimes de veritats i feia molt bons raonaments, però anava a parar a la pura demagògia) i de qualcun altre,^[1] així com d'alguns nous diccionaris que pretenien ser moderns, decidiren que *xicot* i *xicota* ja no ho deia ningú i que als mitjans que controlaven es diria sempre *nòvio* i *nòvia*, com en espanyol, perquè així seria més versemblant (o *verosímil*) i tothom ho entendria millor. I el xicot i la xicota passaren al repòs etern, assassinats, i la gent va deixar de festejar i va començar a *tenir nòvio* o *nòvia*, perquè aquest era el català real, segons aquests assessors.

Un altre exemple: el sufix *-ble* és en català (com ho són les corresponents variants en totes les llengües romàniques) un sufix adjectivador aplicable (i aquí en

teniu un exemple) només a bases verbals transitives, és a dir, a verbs que regeixen un complement directe. Per això, un rètol pot ser llegible, però un camí no pot ser *anable. I com que només es pot aplicar a bases verbals, tampoc ningú pot ser “*jugadorable”, ni “*professorable”, ni “*fusterable”, ni “*conserjable”, ni “*porterable”, ni “*arquitectable”, ni “*infermerable”, ni “*metjable”, ni cap *-able* derivat de cap substantiu; aquests derivats serien una aberració lingüística. Vet aquí, però, que qualche professional dels mitjans de comunicació (mai no sabem qui) un dia es va inventar que els candidats a president eren “presidencia-bles”, com si existís un verb **presidenciar*, i els candidats a alcalde eren “alcal-dables”, com si existís el verb **alcaldar*, i ja tenim cada vegada que hi ha eleccions els “presidenciables” i els “alcaldables” imposats pels mitjans de comunicació, els mateixos que diuen que fan servir un registre de llengua basat en “la parla real”. És claríssim que en català aquesta aberració ha arribat per contaminació del castellà (on també és una aberració, no cal dir-ho), perquè només per això s’explica que hi hagi “alcaldables” però no hi hagi “batlables”: *alcaldable* “sona bé” perquè també ho diuen els espanyols (no oblidem que *alcalde* és un espanyolisme del qual l’estàndard català verament nacional hauria pogut prescindir), mentre que *batlable* és incomprendible per al parlant perquè no és permès pel seu sistema i no té corresponent espanyol.

I un altre exemple: *[elzi]* és a molts d’aquests mitjans una forma pronominal que tant serveix per a ocupar la plaça que correspondria al simple *els* com la que correspondria a *els hi* (li + els, els + hi), *els els*, *els la* i *els ho*; és a dir, resolten amb una sola forma, que escriuen *els hi* encara que realment pugui ser els, quatre possibles casos ben diferents els uns dels altres, i sobretot confonen l’oient no catalanocentral quan amb *[elzi]/els hi* volen dir realment *els ho*, perquè *[elzi]* pot ser una forma simple o una combinació amb datiu, però no inclou mai l’acusatiu neutre *ho*. Quant sents “[elzi] direm” esperes el complement directe: què *[elzi]* direm, però sovint aquest “què” no hi és, perquè en realitat volien dir “els ho *[elzo]* direm”; i quan llegim “els hi” on realment volen dir “els” o “els ho” tenim la sensació de confusió. I llavors, aquests qui han imposat aquesta “solució” la justifiquen dient que així és més fàcil, perquè és com ho diu la gent... (És clar, la gent que ho diu així com a ells els convé.) Naturalment, aquí no s’atreveixen a justificar la seva imposició amb cap autoritat que els avali; ells, menyspreant sense vergonya el sistema fabrià, lògic i clar, que ja era acceptat per tothom fins que ells se n’han desempallegat, s’han constituït en autoritat.

I un darrer exemple, per avui. El sistema català fa una diferència entre els quantificadors *cap* i *gens (de)*, diferència que podeu veure explicada, si encara no el coneixeu, [en aquest article](#). Doncs els mateixos professionals i assessors d’a-

quests mitjans han decidit que aquesta diferència és irrellevant i que la gent no la fa, com cap de semblant no es fa en castellà, i com que la gent no la fa ells tampoc tenen per què fer-la, i han neutralitzat la diferenciació entre els dos quantificadors i n'han deixat només un, *cap*, que és el que més clarament correspon al castellà *ninguno*. La qüestió és sempre “simplificar” la llengua, que consideren massa complicada, encara que aquesta simplificació pugui significar perdre matisos semàntics o anafòrics; i acostar-la tant com sigui possible a l'espanyol, que és el seu vertader sistema de referència.

[1] Com el de J. Royo, *Una llengua és un mercat*, 1991, que deia: "Caldrà, sens dubte, convalidar molts castellanismes, d'aquests que ja circulen. I anglicismes, i neologismes. I el *lo* neutre, i l'*algo*, i el *cigarro*, i l'*elsi* o el *lis*. (P. 118)

6 Tots els dubtes: verbs i pronoms

Rudolf Ortega

[Tots els dubtes. Una gramàtica del català a l'abast](#) (Barcelona: RBA La Magrana, 2014), pàg. 51-52

Sempre que parlem de l'apòstrof ens deturem en els substantius i els adjectius a l'hora de plantejar-nos la possibilitat que en duguin o no. I si dèiem que ens estalviem l'apòstrof en companyia de *i* i *u* àtones, en algunes ocasions podem trobar un context fonètic similar, però entre paraules d'altres categories gramaticals. Es tracta de la combinació del pronom de complement directe *la* seguit de verb començat, precisament, per *i* o *u* àtones. Si us trobeu amb això, no hi poseu mai l'apòstrof, ja que el seu comportament és idèntic al de l'article amb substantius.

Un ajuntament ordena la urbanització de tota una zona, i per tant *la urbanitzarà*. I algú pot dir que intueix alguna cosa, o que *la intueix*. I inversament, amb les vocals *i* o *u* tòniques sí que apostrofarem: si algú unta una torrada diem que *l'unta*, mentre que si infla una pilota, *l'infla*.

7 Enllaços i convocatòries

- ▶ [“Jornada de portes obertes i presentació llibres IEA-AALO”](#), CAOC (Centre d’Agermanament Occitano-Català), Barcelona (Providència, 42), **divendres 3 de juny de 2016, 19:30**. Presentació de les obres *Gramatica basica der occitan aranés*, *Per escriure l’occitan (estandard)*, i *Discorsi de presentacion e discorsi d’entrada des membres dera Acadèmia*.
- ▶ Magí Camps, [“Unides podem”](#) (*La Vanguardia*, 23/05/2016). Segurament, la majoria dels parlants no han trobat a faltar el desdoblament en el nom de la coalició
- ▶ Marçal Girbau, [“Llengua i poder”](#) (*L’Unilateral*, 23/05/2016). A propòsit de la pretesa neutralitat científica dels lingüistes i sociolingüistes
- ▶ [“L’AVL aprova per sorpresa el polèmic pacte amb la RACV”](#) (*VilaWeb*, 27/05/2016). Albert Hauf i Antoni Ferrando s’oposen als termes de la declaració presentada
- ▶ [“Ferrando: «La declaració amb la RACV perjudica la credibilitat de l’AVL»”](#) (*La Veu del País Valencià*, 27/05/2016)